

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

Факультет туризму

Кафедра спортивного туризму

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОКС 23 «Екологія»

на 2024-2025 навчальний рік

компонент освітньої програми – основний

Курс та семестр вивчення	II курс IV семестр
Освітня програма/ спеціалізація	«Менеджмент»
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Форма навчання	денна, заочна

ПБНПП, який веде дану дисципліну **Худоба Оксана Миколаївна**
посада викладач кафедри спортивного туризму

Контактний телефон	+380-68-73-56-847
Електронна адреса	Khudoba.oksana90@gmail.com
Розклад навчальних занять	https://3w.ldufk.edu.ua/index.php/fakultet-pedahohichnoi-osvity-6/21-ftrozklad
Сторінка дистанційного курсу	Денна форма навчання https://study.ldufk.edu.ua/course/view.php?id=1569 Заочна форма навчання https://study.ldufk.edu.ua/course/view.php?id=567

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є сформувати в студентів фундаментальні екологічні знання. Допомогти зрозуміти, який стан природного середовища ми маємо, яким чином він впливає на наше життя і що нас очікує у разі постійного втручання в біосферу. Основний зміст дисципліни полягає в розкритті екології як міждисциплінарної науки, яка вивчає не лише взаємозв'язки та взаємодію живих організмів між собою і середовищем їхнього існування, але і сучасними антропотехносистемами та їх впливом на навколишнє середовище і суспільство загалом.
Тривалість	IV семестр: 3 кредити ЄКТС/90 годин (16 год – лекції, 14 год – практичні, семінарські, 60 год – самостійна робота)
Форми та методи навчання	Лекції, практичні та семінарські заняття, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Вступний контроль, поточний контроль, підсумковий контроль. Підсумковий контроль – залік.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати та навчання

Інтегральні компетентності, якими повинен оволодіти студент
- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності, якими повинен оволодіти студент
ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
Спеціальні компетентності, якими повинен оволодіти студент
СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
Програмні результати навчання
ПРН 1. З'ясувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
ПРН 22. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері туристично-рекреаційної діяльності, збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної управлінської діяльності організаціями.
ПРН 26. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів сфери обслуговування та окремих їх підсистем

Тематичний план навчальної дисципліни

№ п\п	Теми	Результати навчання	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
1.	Екологія як міждисциплінарна наука.	<i>Знати:</i> історичну ретроспективу становлення екології як науки; основні поняття, предмет, об'єкт та завдання екології; проблеми та закони екології.	1. Методи дослідження в екології. 2. Вплив сфери туризму на довкілля.
2.	Екологічні чинники середовища та їх вплив на життєдіяльність організмів.	<i>Знати:</i> класифікацію екологічних чинників; вплив абіотичних чинників на життєдіяльність організмів; біотичні чинники та їх характеристика;	1. Еволюційні наслідки конкуренції. 2. Фенологія: поняття та завдання. 3. Роль антропогенного чинника у взаємодії

		антропогенні чинники.	суспільства та природи.
3.	Біосфератаїтериторіальнаструктура	<i>Знати:</i> історію виникнення та суть поняття «біосфера»; кругообіг речовин у біосфері; екологічні системи та їх просторова структура; шляхи гармонізації людського суспільства та природи.	1. Популяції та характеристика їх ознак. 2. Екосистеми світу та України. 3. Поняття про «Ноосферу».
4.	Природні ресурси та їх класифікація.	<i>Знати:</i> природні ресурси та їх класифікація; запаси та видобуток корисних копалин світу та України; основні види та джерела антропогенного впливу на природу; джерела забруднення довкілля	1. Основні види і джерела забруднення навколишнього природного середовища. 2. Забруднювальні речовини та їх вплив на організм людини.
5.	Тема 5. Географічна оболонка Землі та основні її складові.	<i>Знати:</i> структуру та склад географічної оболонки Землі; джерела забруднення атмосферного повітря та заходи боротьби; джерела і види забруднення гідросфери; водоохоронні заходи і способи очищення вод;	1. Напрями використання літосфери з господарською метою; 2. Рекультиваційні та меліоративні заходи.
6	Глобальні екологічні проблеми людства.	<i>Знати:</i> сучасні екологічні проблеми; глобальні проблеми атмосфери; виснаження водних ресурсів; негативні процеси в літосфері.	1. Поняття «екологічної кризи». 2. Урбосистеми та їх вплив на навколишнє середовище. 3. Військові аспекти впливу на довкілля.
7.	Біорізноманіття та проблеми охорони флори та фауни. Міжнародні природоохоронні організації.	<i>Знати:</i> структура та категорії природно-заповідного фонду України; проблеми охорони флори та фауни; Червона та Зелена книги України; проблеми та перспективи розвитку екологічної мережі.	1. Міжнародний союз охорони природи і природних ресурсів. 2. Національні парки світу.
8.	Моніторинг навколишнього природного середовища. Екологічне законодавство.	<i>Знати:</i> державна система моніторингу довкілля; види та рівні моніторингу, їхня характеристика; суть екологічного права та	1. Доступ до екологічної інформації в Україні. Банки екологічної інформації.

		система екологічного законодавства України; основні принципи охорони навколишнього природного середовища.	2. Досвід зарубіжних країн у сфері природокористування та охорони навколишнього природного середовища.
--	--	---	--

Інформаційні джерела

Основні:

1. Екологія. Довкілля. Енергозбереження.: колект. монографія / [редкол.: Степова Олена (відп. ред.) та ін.]; Нац. ун-т "Полтав. політехніка ім. Юрія Кондратюка". - Полтава : Астроя, 2023. - 246 с.
2. Екологія: курс лекцій для студентів спеціальності 242 Туризм і рекреація. Львів : ЛДУФК ім. І. Боберського, 2024.
3. Закон України «Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 № 2697-VIII.
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991р. №1264 – XII.
5. Назарук М.М. Сенчина Б.В. Койнова І.Б та ін. Основи екології: навч. посіб. 3-є вид., доп. і перероб. – Львів: Малий видавничий центр географічного факультету; Лабораторія тематичного картографування, 2018. – 98 с.
6. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2000-2023 рр. – К., 2000-2023.
7. Соломенко Л.І., Боголюбов В.М., Волох А.М. Загальна екологія: підручник. вид. друге випр. і доп. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 352 с.
8. Харченко Б. І., Харченко Н. Б., Харченко О. Б., Цимбалюк В. І. Екологія: основи екології : навч. посібник.: - Львів : Новий світ-2000, 2019. - 252с.
9. Худоба В. Чикайло Ю. Екологія : навч.-метод. посіб. – Львів : ЛДУФК, 2016. – 92 с. – <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/5765>
10. Юрченко Л. І. Екологія: підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 304 с.

Допоміжні:

1. Войтків П. Збалансоване природокористування : навчально-методичний посібник / Петро Войтків, Євген Іванов. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 182 с.
2. Гродзинська І.О., Нездоймінов С.Г., Гусева О.В., Замкова А.В. Основирекреалогії (економіко-екологічний та маркетинговий аспекти): навчальний посібник. Київ: Центручбової літератури, 2014. 264 с.
3. Древаль О. М., Янчик О. Г. Основи екології : навч.-метод. Посібник. Харків : НТУ «ХП», 2017. 146 с.
4. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за загальною ред. О. Є. Пахомова; худож.-оформлювач Г. В. Кісель. — Харків: Фоліо, 2014. — 666 с.
5. Злобін Ю.А., Кочубей Н.В. Загальна екологія: навч. посібник. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2003. – 416 с.
6. Кучерявий В.П. Загальна екологія. – Львів: Світ, 2010. – 520 с.
7. Лук'янова Л. Основи екології, методика екологізації фахових дисциплін: Навчально-методичний посібник для викладачів. Вид. 2-ге змінене і доповнене. Київ :ТОВ «ДСК – Центр». 2013. 210 с.
8. Мітрасова О.П., Смирнов В. М., Мац А. Д. Практикум з екологічного моніторингу довкілля : навч. посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2024. – 180 с

9. Некос В. Ю. Загальна екологія та неоекологія : підручник [В.Ю. Некос, А.Н. Некос, Т.А. Сафранов]. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – 596 с.
10. Франчук Г. М., Дудар Т. В., Матвєєва. О. Л. Загальна екологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. авіац. ун-т. — Київ : НАУ, 2015. — 230 с

Інформаційні ресурси:

1. Глобальна служба атмосфери (Global Atmosphere Watch) <http://www.wmo.ch>
2. Глобальний ресурсний інформаційний банк даних (Global Resource Information Database) <http://www.grida.no>
3. Департамент екології і природних ресурсів Львівської обласної військової адміністрації - офіційний сайт – [Електронний ресурс] – <http://www.ecology.lviv.ua>
4. ЕкоЗагроза (офіційний вебресурс і мобільний додаток Міндовкілля, завдяки чому можна дізнатись достовірну інформацію про стан повітря, води, ґрунту та інших дані) <https://ecozagroza.gov.ua/>
5. Європейське агентство з навколишнього середовища (European Environment Agency) <http://www.eea.europa.eu/>
6. Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням <https://www.unccd.int/>
7. Лісова програма WWF (World Wildlife Fund – Всесвітній фонд дикої природи) <http://www.wwf.org>
8. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України: <http://www.menr.gov.ua>
9. Програма ООН з навколишнього середовища <http://www.unep.org>
10. Environmental databanks of the Information Analytical Center of the Ministry of the Environment and Natural Resources www.ecobank.org.ua
11. WWF Footprint Calculator <https://footprint.wwf.org.uk/#/>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання. Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- поточне оцінювання – 50 балів;
- модульна контрольна робота – 50 балів;
- додаткові бали – присутність студента на усіх лекційних заняттях – 10 балів, наявність конспекту лекцій – 10 балів; написання наукових робіт, участь у конференціях – 10 балів (кожна виконана робота).

Політика щодо академічної доброчесності: недопустиме списування та плагіат. Дотримання правил та норм академічної доброчесності, етичної поведінки та корпоративної культури здійснюється відповідно до Положення про дотримання академічної доброчесності ЛДУФК імені Івана Боберського <https://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennja-pro-dobrocheshnist-04-20.pdf>.

Політика зарахування результатів неформальної освіти. Студенти, які здобули освітні компонентності, за межами ЛДУФК імені Івана Боберського, при їх відповідності постреквізітам освітньої програми, можна перезарахувати їх результати у якості виконання зарахованої теми відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті https://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/polozhennia_neformalna_osvita.pdf.

Рекомендовано, для удосконалення професійних знань та навиків проходити онлайн-курси на освітніх платформах: <https://learndigital.withgoogle.com/digitalworkshop-ua>, <https://prometheus.org.ua/>.

Використання **ШІ (штучного інтелекту)** у процесі навчання. Одна з найважливіших переваг штучного інтелекту в освіті – це його здатність забезпечувати персоналізований досвід навчання. Саме тому, навчальним курсом передбачено проходження онлайн-курсу про застосування штучного інтелекту (AI) для роботи та бізнесу за покликанням https://rsvp.withgoogle.com/events/ai-basics_2023_short/home. Сертифікат, який студент отримує після проходження онлайн-курсу є підставою для перезарахування балів (30 балів) у рамках політики неформальної освіти.

Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Екологія»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
68-74	D	задовільно
61-67	E	
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни